

VGR Analys 2021:14

2020-04-22

Delregionala insatser 2020

Bilaga till uppföljning delregionala tillväxtmedel
Miljönämnden

Bilaga 3

Sammanfattande beskrivning – 2020 års beviljade delregionala insatser

Nedan återfinns kortare beskrivningar av 2020 års beviljade delregionala insatser¹ finansierade med miljönämndens medel, den så kallade miljömiljonen.

Sammanfattningarna baseras i huvudsak på de underlag som inkommit från berört kommunalförbund.

Boråsregionen

I Boråsregionens genomförandeplan har direktionen prioriterat två miljömål inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling

Inom ramen för 2020 års miljömiljon har Boråsregionen beviljat tre projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Miljöstrategisk samverkan Boråsregionen	Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	23	850 000	425 000
Fossilfri Boråsregion	Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	23	1 350 000	425 000
HÅLL UT!	Miljöbron	23	370 000	150 000
	Total		2 570 000	1 000 000

Miljöstrategisk samverkan Boråsregionen

Projektägare: Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

För att samordna och effektivisera det miljöstrategiska utvecklingsarbetet i Boråsregionen och för att effektivisera resurserna i delregionen och arbeta tillsammans har projektet Hållbar framtid Sjuhärad genomförts under 2018–2019. En handlingsplan för samverkan inom miljöområdet har tagits fram. Projektet Miljöstrategisk samverkan Boråsregionen

¹ Insatserna benämns projekt i denna rapport även om det kan handla om avtal eller verksamheter.

innebär en fördjupning och genomförande av delar av planen som ingick i projektet Hållbar framtid Sjuhärad – Miljöstrategisk samverkan.

Projektet Miljöstrategisk samverkan Boråsregionen ska fortsätta arbetet att i samverkan stärka Boråsregionen inom området ”En region där vi tar globalt ansvar” samt stärka kommunernas miljöstrategiska arbete. Syftet med projektet är att bidra till en mer hållbar Boråsregion och att öka samverkan inom det miljöstrategiska området. Projektet kommer att fokusera på två områden: Strategisk samverkan och Strategiska fokusområden. Fokusområdena är; Cirkulära flöden, Minskad klimatpåverkan och Hållbara samhällen.

Projektet kommer att drivas i samverkan med Boråsregionens medlemskommuner, VGR, Länsstyrelsen, forskning, näringsliv och de andra kommunalförbunden i regionen. Mål och aktiviteter anknyter direkt till Agenda 2030, Sveriges miljömål och Klimat 2030.

Fossilfri Boråsregion

Projektägare: Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund har åtta medlemskommuner där samtliga har skrivit under Klimat 2030. Det har dock saknats ett strategiskt arbete kring hur delregionen ska ställa om transportsystemet till att bli fossilfritt. Syftet med projektet är att snabba på omställningen med fokus på kunskapspridning, testning och upphandling av fossilfria fordon och infrastruktur. Projektet har tre arbetspaket:

- Lokalproduktion/tillgång till fossilfria drivmedel (el, biogas och vätgas)
- Infrastruktur för laddpunkter, biogas- och vätgasstationer
- Omställning av varor och tjänster som genererar transporter.

Projektet kommer att samverka med projektet ”Fossilfri gränsregion 2030” i Fyrbodal.

HÅLL UT!

Projektägare: Miljöbron

Miljöbrons syfte är att bidra till hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa som utgår från företagets behov.

Projektet HÅLL UT! syftar till att under 2020 göra en målinriktad insats för små och medelstora företag inom Sjuhärads landsbygdskommuner med fokus på hållbarhet och Agenda 2030. Genom projektet ska kartläggning och identifiering av behov i kommuner och företag ske, samtidigt som kunskapen höjs inom miljö- och hållbarhet och de globala målen. Projektet samverkar med minst 5 kommuner, främst landsbygdskommunerna (Mark, Vårgårda, Tranemo, Herrljunga och Svenljunga). Samverkan sker också med Högskolan i Borås, Borås Science Park och ett antal företag.

Fyrbodal

I Fyrbodals kommunalförbunds genomförandeplan är tre miljömål prioriterade inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling
- Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Inom ramen för 2020 års miljömiljon har Fyrbodals kommunalförbund beviljat sju projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Husvisningsbyn vid E6	Munkedals kommun	1	155 000	75 000
Miljöbron	Miljöbron	3	2 771 620	100 000
Gröna klustret	Gröna klustret ekonomisk förening	3	150 000	75 000
Samverkansplattform Biomarina näringar	Innovatum AB	3	10 350 000	180 000
Förstudie Biosfärområde Bohuskust	Uddevalla kommun	6	500 000	75 000
Affärsdriven miljöutveckling	Fyrbodals kommunalförbund	23	450 000	225 000
Bioeconomy regions in Scandinavia	Fyrbodals kommunalförbund	25	21 600 000	270 000
	Summa		35 976 620	1 000 000

Husvisningsbyn vid E6

Projektägare: Munkedals kommun

Syftet med förstudien är att fördjupa erfarenheterna från förarbetet och undersöka möjligheten att kraftsamla många aktörer inom hållbar, innovativ byggteknik. Syftet med en kommande visningsby är att vara ett uppvisningsområde för flerfamiljshus, enfamiljshus och olika innovativa, hållbara lösningar samt vara testbädd för affärsmodeller av småhus och flerfamiljshus, med flexibla lösningar. Ytterligare ett syfte med en visningsby är etablering av nya arbetstillfällen inom flera olika kompetensområden. Förstudien ska undersöka förutsättningar för en kommande etablering av en visningsby för hållbar, innovativ byggteknik i Munkedal. Målet för förstudien är att ta fram affärskoncept, finansieringslösningar, avgränsningar, målgrupper och erbjudande för en visningsby.

Långsiktigt mål är att utveckla en regional nod för hållbar byggnation och utveckling samt turism i norra Bohuslän.

Miljöbron

Projektägare: Miljöbron

Miljöbronns syfte är att bidra till en hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa. Utgångspunkten är företagets behov. Genom projekt som koordineras av Miljöbron kommer företag och studenter få ny kompetens och nya erfarenheter. Den gemensamma nämnaren för samtliga projekt är miljö och hållbar utveckling.

Genom projekten får små och medelstora företag inom alla typer av branscher tillgång till kunskap, möjlighet att kostnadsfritt utveckla sitt miljö- och hållbarhetsarbete samt kontakt med potentiella arbetstagare.

Gröna klustret

Projektägare: Gröna klustret ekonomisk förening

Gröna klustret ska stötta och inspirera sina medlemsföretag och andra företag inom de gröna näringarna att utvecklas. Förstudien har som syfte att ta fram underlag och förbereda en ansökan om ett mer omfattande genomförandeprojekt för att öka den lokala produktionen och konsumtionen av lokalt producerade/förädlade livsmedel. Ytterligare ett syfte är att korta vägen från producent till konsument. Genomförandeprojektets mål är att skapa en grossistverksamhet och en gårdsbutik med provkök för primärproducenter/förädlare där de kan nå ut bredare till lokala och delregionala konsumenter. Detta avses att bli en naturlig mötesplats för både producenter och konsumenter. Förstudiens mål är att utreda viktiga förutsättningar för uppstart av genomförandeprojektet. Dessa är: leverantörs- och kundbas (både offentliga och privata aktörer), geografisk omfattning samt affärsstrategi för verksamheten. Resultatet av förstudien är slutsats om ett genomförandeprojekt ska etableras.

Samverkansplattform Biomarina näringar

Projektägare: Innovatum AB

Projektet bygger på erfarenheter från det västsvenska maritima klustret, omvärldsanalyser och en nyligen genomförd förstudie. Förstudien har genomförts för att undersöka om etablering av en ny samverkansplattform skulle kunna göra att den potential för marina livsmedel och marin bioteknik som finns i Västra Götaland bättre skulle kunna tas tillvara. Sammantaget visade förstudien på ett intresse och goda förutsättningar för utveckling om en sådan samverkansplattform etableras vid Innovatum. Plattformen som avses etableras ska ha ett starkt näringslivsfokus då detta uppges saknats i tidigare strukturer. Plattformen avses ledas av Innovatum Science Park som har Västra Götalandsregionens uppdrag att agera som innovationsaktör med särskilt ansvar för de biomarina näringarna.

Förväntade resultat av projektet är ökad innovations- och konkurrenskraft, förbättrade möjligheter att få myndighetstillstånd, företagsetableringar, nya innovationer, stärkta

företag, förbättrat innovationsstöd inom maritima området, värdehöjning av rester från marina livsmedel, ökad kunskap om marina livsmedel och marin bioteknik, företagsresultat från forskning.

Förstudie Biosfärområde Bohuskust

Projektägare: Uddevalla kommun

Syftet med förstudien är att undersöka förutsättningarna för att utveckla ett biosfärområde i Bohuslän inom Unescos vetenskapliga program ”Man and Biosphere Program”.

Biosfärområden ska vara modeller för att genomföra FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030 och ett slags pilotområden där nya metoder och ny kunskap testas för att nå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. I Sverige finns sju biosfärområden varav ett i Västra Götaland – Vänerskärsgården med Kinnekulle. Förstudiens mål är att presentera ett underlag som beskriver förutsättningarna för att etablera ett biosfärområde i Bohuslän för kommuner, länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen. Underlaget ska bland annat innehålla möjlig finansieringsstruktur, övergripande analys, rapport samt inspelad presentation som sedan används i det fortsatta arbetet.

Affärsdriven miljöutveckling

Projektägare: Fyrbodals kommunalförbund

Affärsdriven miljöutveckling startade 2012 som en treårig satsning som en del av förbundets tillväxtinsatser. Satsningen blev en del av Fyrbodals kommunalförbunds verksamhet under programperioden för VG2020.

Syftet är att medlen ska ge förutsättningar att åstadkomma resultat inom följande områden:

- Maritim utveckling – havet som resurs för affärs- och miljöutveckling
- Fossiloberoende transporter
- Skoglig bioekonomi

Bioeconomy regions in Scandinavia

Projektägare: Fyrbodals kommunalförbund

Bakgrunden till projektet är att ”Paper Province”, Region Värmland och den norska regionen kontaktade Fyrbodals, Innovatum och Västra Götalandsregionen med förfrågan om intresse av att i ett gemensamt Interreg Sverige-Norge-projekt arbeta med delar av den skogliga bioekonomin. Bioekonomi handlar om att använda förnybara råvaror från skog, jord och vatten för att producera förnybara, klimatsmarta lösningar inom livsmedel, material och energi. I Västra Götaland finns sedan många år underlag för bioekonomi inom maritima näringar och livsmedelsområdet, men motsvarande saknas för den skogliga delen av bioekonomin.

Syftet med projektet är att ta ett första steg för att i större skala i kommande utvecklingsprojekt i Västra Götaland och Fyrbodals kunna åstadkomma:

- Minskad klimatpåverkan och användning av fossila råvaror

- Ökad konkurrenskraft hos skogligt relaterade små och medelstora företag och deras system- och utrustningsleverantörer
- Snabbare innovationsutveckling hos start-ups inom skoglig bioekonomi
- Nya FoU-satsningar inom skoglig bioekonomi
- Etablerad samverkan mellan företag, akademi, samhälle och centrala innovationsaktörer kring skoglig bioekonomi i Västra Götaland men också i en större geografi för att stärka det som redan finns i Västra Götaland och komplettera med sådant som inte finns här

Skaraborg

I Skaraborgs kommunalförbunds genomförandeplan är två miljömål prioriterade inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera värderingar

Inom ramen för 2020 års miljömiljon har Skaraborgs kommunalförbund beviljat två projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Smart Agri (förlängning)	Agroväst Livsmedel AB	3	195 166	97 583
Catalyst för smart och hållbar industri	IDC West Sweden AB	25	23 629 489	902 417
	Total		23 824 655	1 000 000

Smart Agri (förlängning)

Projektägare: Agroväst Livsmedel AB

Projektet Smart Agri ska utveckla en plattform och mötesplats som för samman kompetens och kunskap inom IT, automation och lantbruk/biologi. Plattformen/mötesplatsen ska ge relevant stöd till små och medelstora teknikföretag vid utveckling och test av nya smarta tekniklösningar samt metoder för en intensifierad, hållbar och säker matproduktion. Projektet ska möjliggöra samhandling och förstärkning av de tre innovationsstödjande aktörerna Agroväst, Gothia Innovation och RISE, samt koppla samman de två forsknings- och innovationsmiljöerna SLU Campus i Skara och Gothia Science Park.

Catalyst för smart och hållbar industri

Projektägare: IDC West Sweden AB

Syftet med Catalyst är att operativt adressera framförallt områdena Hållbar produktion och kunskapslyft industri, samt att på ett effektivt sätt tillvarata andra aktörers erbjudanden för

att skapa synergier mellan pågående projekt och insatser och på detta sätt ge den tillverkande industrin förutsättningar och stöd för omställning.

Det övergripande målet med projektet är att den tillverkande industrin ökar sin konkurrenskraft och lönsamhet genom omställning till en mer attraktiv, hållbar och cirkulär verksamhet.

Göteborgsregionen

I Göteborgsregionens kommunalförbund/Business Region Göteborgs genomförandeplan har alla sex områden prioriterats inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*.

- Göra offentlig sektor i Västra Götaland ledande på utveckling av hållbara lösningar
- Genomföra fler breda överenskommelser och initiativ för hållbar utveckling
- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling
- Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar
- Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Inom ramen för 2020 års miljömiljon har Göteborgsregionens kommunalförbund/Business Region Göteborg beviljat tre projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Kluster och innovation	Business Region Göteborg AB	5	1 200 000	600 000
Miljöbron	Göteborgsregionens kommunalförbund	15	50 000	25 000
Klimat 2030: Hållbar utveckling på schemat	Göteborgsregionens kommunalförbund	25	750 000	375 000
	Total		2 000 000	1 000 000

Kluster och Innovation

Projektägare: Business Region Göteborg AB

Kluster & Innovation, som är ett av Business Region Göteborgs tre kärnområden, fokuserar på ett antal klusterinitiativ som utvecklar Göteborgsregionens näringsliv inom prioriterade områden och marknadsför Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil. De prioriterade områdena där branschspecifika insatser görs har en bredd av små, medelstora och stora företag, är kännetecknande för Göteborgsregionen eller är potentiella tillväxtbranscher, samt har global attraktionskraft. Initiativet Green Gothenburg

erbjuder beslutsfattare studiebesök, kunskap och affärskontakter. Green Gothenburg är också en del av det nationella arbetet med Smart City Sweden, som arbetar för att öka den svenska exporten av miljöteknik och hållbara lösningar för städer. Initiativet Gothenburg Climate Partnership samlar aktörer inom en rad branscher, t ex inom byggsektorn och livsmedelssektorn, för att tillsammans arbeta i projekt som reducerar klimatpåverkan.

Miljöbron

Projektägare: Göteborgsregionens kommunalförbund

Miljöbrons syfte är att bidra till en hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa. Utgångspunkten är företagets behov. Genom projekten som koordineras av Miljöbron kommer företag och studenter få ny kompetens och nya erfarenheter. Gemensamt för projekten är miljö och hållbar utveckling. Verksamheten bidrar till att miljö- och hållbarhet främjas i företagsutveckling och leder till att både studenter och företag får ökad kunskap om hållbarhet.

Klimat 2030: Hållbar utveckling på schemat

Projektägare: Göteborgsregionens kommunalförbund

Sedan 2011 ingår det i skolans läroplaner att arbeta med hållbar utveckling. Syftet med projektet är att stärka skolans arbete med hållbar utveckling genom att kompetenshöja lärare i klimatkunskap samt ge verktyg för att omsätta läroplanens mål om hållbar utveckling i praktiken.

Arbetsättet bygger på ”train-the-trainer” i två steg– dvs. att genom processledning stärka lärare i deras arbete med hållbar utveckling för att de i nästa steg ska träna elever genom att skapa lokala aktiviteter som eleverna själva initierar och driver. Arbetsättet kommer att vara skalbart och kunna genomföras på skolor i hela regionen och landet.

Projektmål är att:

- Genomföra konceptet på 15–20 skolor i Göteborgsregionen med 1–4 lärare per skola
- Stimulera till klimatprojekt med 50–100 elever per skola
- Ta fram ett nytt arbetssätt för hur skolor kan arbeta med hållbar utveckling genom konceptet ”train-the-trainer”

Effektmål är:

- Verktyg för att arbeta med hållbar utveckling i skolan
- Ökad kunskap om klimatomställning hos fler regioninvånare
- Lokala projekt som bidrar positivt till klimatomställningen
- Ökad attraktivitet på arbetsmarknaden hos deltagande lärare och elever